

slag, som absolut pege i den Retning. Jeg skal nævne et Par. Der er den radikale Valgretsreform og Tyendekommissionen med dens Forløb indtil videre. Begge pege i den Retning. Nu indrømmer jeg gerne, at Valgretsforlaget vel nok maa skrives paa det foregaaende Ministeriums Regning, men det er lige saa sikkert, at det nuværende Ministerium paa dette Omraade har vedgaaet Arv og Gæld. Altsaa finder jeg mig berettiget til at tage det med op i Betragtningen her.

Hvad den anden Sag, jeg nævnte, angaar, er det sikkert, at Regeringspartiet der har vist samme Tilbøjelighed til at følge den radikale Linie som tidligere. Jeg maa i denne Forbindelse maaske gøre opmærksom paa, hvorledes Stillingen var til en Begyndelse. Den Gang Tyendekommissionen blev forhandlet her, blev der af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sabroe) forlangt „frit Lejde“, som det hed, til at undersøge Karlekammer, Pige-kammer, Spisekammer osv. Dette fandt adskillige Medlemmer for stærkt, og der blev nedlagt Indsigelse derimod, bl. a. af de ærede Medlemmer for Assens (Berntsen) og Hurup (Barner). Ikke desto mindre fortsatte det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds ad denne Bane. Sluttelig endte det med, at den højtærede Justitsminister udtalte, at han dog ikke havde tænkt sig, at Kommissionen skulde gaa saa grundigt til Værks, thi i saa Fald vilde det have været nødvendigt at forandre Lovens Indhold. Dermed troede vistnok alle, at man var naaet forbi det saakaldte fri Lejde. Ikke desto mindre viste det sig, at saa snart Kommissionen blev samlet og det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sabroe) energisk foreslog, at man skulde kigge i Spise- og Pige-kamrene, højede Regeringspartiets Medlemmer sig villigt for denne Fordring. Der skete altsaa en Tilslutning til den radikale Linie. De kende alle, hvorledes man har udført sine Ekskursjoner paa dette Omraade. De have ikke Medhold i Loven, og man har altsaa forsøgt at faa Tilladelser, men det er ikke for meget at sige, at disse Besøg have vakt almindelig — Forbavselse er et meget for mildt Ord — Vrede og Misfornøjelse rundt omkring i Befolkningen. (Sabroe: Vi ere blevne elskværdigt modtagne overalt.) Siden det ærede Medlem ønsker det, er her en gunstig Lejlighed til at gøre opmærksom paa, at denne Kommissionsforretning staar i nøje Forbindelse med hele

den Agitation, som det ærede Medlem fører, og som navnlig viser sig som en Slags Jagt paa Herregaardene. Det lader til, at de danske Herregaarde ere blevne Objekter i denne Agitationsmetode. Jeg vil dertil sige, at naar der sker Misbrug, er det rigtigt og godt, at de blive paatalte og rettede, og jeg skulde være den sidste til ikke at ønske, at dette skete, men lige saa sikkert er det, at hele denne Agitation i Bunden har til Hensigt at ødelægge Forholdet mellem Husbonder og Tyende, og jeg vil ikke betænke mig paa at sige, at dette maa blive Resultatet. Men naar det er opnaaet, er ogsaa Banen bleven fri for Socialdemokratiet til den Agitation paa Landet, som hidtil har været ret vanskelig at gennemføre.

Imidlertid, til Trods for eller maaske paa Grund af den stærke Tendens, der endnu viser sig hos en stor Del af Reformpartiet til paa visse Punkter at slutte sig til den radikale Samlingslinie, er det sikkert nok, at der ogsaa viser sig stærke Tendenser indenfor den anden Retning til en Samling. Jeg tror, at den her nævnte Kommission og forskellige andre Ting ere ret gode Midler til at vække Befolkningen paa dette Omraade. Betingelsen for, at den konservative Samlingspolitik overfor Regeringen kunde blive praktiseret, foreligger imidlertid ikke, naar henses til den Hovedsag, som den skulde grundes paa, nemlig Forsvarssagen. Men tiltrods herfor er det ikke unødvendigt, at det bliver fremhævet, hvorledes man eventuelt kunde stille sig til denne Sag, særlig af Hensyn til Vælgerne. Den højtærede Forsvarsminister har nemlig i sit Foredrag ikke givet nogen som helst Antydning af, hvor langt han var fremme paa dette Omraade. Han har anmeldt, at der vilde fremkomme Lovforslag om Officerslønninger. Men det har ikke det mindste med Forsvarssagen at gøre. Jeg vil da ogsaa udtale min Forundring over, at der i sin Tid var Tale om — hvorvidt det skete, ved jeg intet om — at henvise denne Sag til Forsvarskommissionen! Hvad i Alverden skulde den dér? Det er en Lønningslov som alle de andre Lønningslove og en stærkt tiltrængt. Det er Animositeten imod Militærvæsenet, der er gaaet ud over Officerskorpset, hvad der er ganske uretfærdigt. Officererne burde for længst have haft deres Lønninger regulerede ligesom Underofficererne. Det er overhovedet ikke anstændigt at føre en Politik, som nægter den ene Klasse af Statstjenere, hvad de andre Klasser faa, saa længe Klasserne